

**DAVLAT ORGANLARINING KORRUPSIYAGA QARSHI
KURASHISH SIYOSATINI ISHLAB CHIQISH VA AMALGA OSHIRISH**

Toshkent davlat yuridik universiteti

Davlat boshqaruv huquqi magistranti

Primov Sunnatillo Elmurod o'g'li

tel raqam: +998931136567

ANNOTATSIYA: Mazkur tezisda korrupsiyaga qarshi kurashish siyosati tushunchasi va uning mazmuni, davlat organlari tomonidan bu siyosatni ishlab chiqish va amalga oshirish bo'yicha qo'yilgan talablari, shuningdek asosiy yo'nalishlari va takliflar tahlil qilinadi. Unda korrupsiyaga qarshi siyosatni ishlab chiqishdagi institutsional yondashuvlar, normativ-huquqiy asoslar, xalqaro tajribalar va ularni milliy kontekstda qo'llash imkoniyatlari tahlil qilingan. Shuningdek, davlat organlari o'rtasidagi hamkorlik, monitoring va baholash tizimlari, fuqarolik jamiyati bilan aloqalarning korrupsiyaga qarshi siyosat samaradorligiga ta'siri haqida fikr yuritilgan.

Kalit so'zlar: korrupsiya, davlat siyosati, kurashish, profilaktika, strategiya, qonunchilik, samaradorlik, shaffoflik, davlat boshqaruvi, xalqaro tajriba, javobgarlik

” Korrupsiya-shaxsning o'z mansab yoki xizmat mavqeidan shaxsiy manfaatlarini ko'zlab moddiy yoki nomoddiy naf olish maqsadida qonunga xilof ravishda foydalanishi, xuddi shuningdek, bunday nafni qonunga xilof ravishda taqdim etish ”.Davlat organlari tomonidan korrupsiyaga qarshi kurashish siyosatini ishlab chiqish va uni samarali amalga oshirish - davlat boshqaruvining muhim yo'nalishlaridan biridir. Ushbu tezisda mazkur siyosatning mazmuni, talablari va yo'nalishlari o'rganiladi.Hozirgi davrda korrupsiya nafaqat alohida davlatlar, balki butun jahon hamjamiyati uchun dolzarb muammolardan biri bo'lib qolmoqda. U davlat boshqaruvi tizimining samaradorligini pasaytiradi, iqtisodiy taraqqiyotga

to'sqinlik qiladi va jamiyatda adolatsizlik, ishonchsizlik kayfiyatini kuchaytiradi. Ayniqsa, rivojlanayotgan mamlakatlar uchun korrupsiyaga qarshi kurash samarali siyosat yuritishni va institutsional mexanizmlarni takomillashtirishni talab etadi. Davlat organlari ushbu jarayonda asosiy subyekt sifatida namoyon bo'lib, ular korrupsiyani bartaraf etish, unga qarshi tizimli choralar ko'rish va jamiyatda halollik tamoyillarini mustahkamlashda muhim rol o'ynaydi. Mazkur tezisda davlat organlarining korrupsiyaga qarshi kurashish siyosatini ishlab chiqish va uni amaliyotga joriy etishdagi faoliyati, mavjud mexanizmlar, muammolar va ularni hal qilish yo'llari tahlil qilinadi. Shuningdek, milliy qonunchilik va xalqaro tajribalar asosida korrupsiyaga qarshi kurashning strategik asoslari ko'rib chiqiladi.

Korrupsiyaga qarshi kurashish siyosati tushunchasi va uning mazmuni

Korrupsiya har qanday davlat va jamiyat rivojiga jiddiy salbiy ta'sir ko'rsatuvchi xavfli omil, barcha mamlakatlarga tahdid soluvchi murakkab ijtimoiy-siyosiy, iqtisodiy hodisadir. Qadimgi Yunoniston davlatida oddiy xalq vakillari oqsoqollarga va turli darajadagi amaldorlarga sovg'a-salomlar berishgan. Xuddi shunday holatlar qadimgi Misrda ham kuzatilgan: bu yerda erkin dehqonlar, hunarmandlar va hatto harbiy ayonlarga nisbatan ham o'zboshimchalik va zo'rvonlik ishlatgan hamda qonunbuzarliklarni o'ziga kasb qilib olgan amaldorlar byurokratik apparati yuzaga kelgandi. Zero, bu omil tufayli davlatning rivojlanishi sekinlashadi, hukumat tizimi ishdan chiqadi, demokratik institutlarga putur yetadi. U saylov jarayonlariga salbiy ta'sir qilib, qonun ustuvorligiga jiddiy ziyon yetkazadi. Shu bilan birga, uning ta'siri ostida fuqarolarning ijtimoiy adolatga, haqiqatga va davlat organlariga ishonchi yo'qoladi. Har qanday jamiyat uchun ushbu jinoyatga qarshi kurashish eng dolzarb masalalardan biridir. Bizning davlatimiz korrupsiyaning oldini olish va uning ildizlariga barham berish maqsadida ko'pgina tadbirlarni amalga oshirmoqda. 2003-yil 9-dekabrda BMT ning Korrupsiyaga qarshi konvensiyasi imzolanganligi ham fikrimizning isbotidir.[1]

Bizning Respublikamizda ham ushbu jinoyatga qarshi kurash sohasida maqsadli siyosat olib borilmoqda. Jumladan, ushbu sohada qonunchilik asoslarini takomillashtirish, davlat organlarining, jamiyatning ochiqqligini ta'minlash,

axborotlardan foydalanish imkoniyatlarini kengaytirish borasida ahamiyatli ishlar amalga oshirilmoqda. Darhaqiqat, korrupsiyaga qarshi kurashish va bu sohada samarali chora-tadbirlar ishlab chiqish masalalari davlatimiz rahbariyatining diqqat markazidadir.

Korrupsiyaga qarshi kurashish siyosatini ishlab chiqish va amalga oshirish bo'yicha talablar

Prezident Shavkat Mirziyoyev adolat tamoyilini yurtimizda ustuvor qadriyat sifatida qaror toptirish zarurligini doimo ta'kidlab kelmoqda. U o'z chiqishlarida jamiyatda korrupsiya va boshqa huquqbuzarliklarga qarshi kurashish, qonun ustuvorligini ta'minlash, jinoyat sodir etilgan taqdirda esa jazolash muqarrar bo'lishi kerakligini alohida qayd etgan. 2016-yil 24-noyabrda Qonunchilik palatasi tomonidan qabul qilingan va 2017-yil 4-yanvardan kuchga kirgan "Korrupsiyaga qarshi kurashish to'g'risida"gi qonun mamlakatimizda korrupsiyaga qarshi kurashish sohasidagi muhim bosqichlardan biri bo'ldi.[2] Bu qonun davlat idoralari, tashkilotlar va fuqarolik jamiyati institutlari tomonidan olib borilayotgan chora-tadbirlarning samaradorligini oshirishga xizmat qilmoqda. Unda korrupsiyaga oid asosiy tushunchalar, huquqiy asoslar, kurashish prinsip va yo'nalishlari belgilangan.

Qonunga ko'ra, korrupsiya — mansab yoki xizmat mavqeidan shaxsiy yoki boshqa birovning manfaatini ko'zlab moddiy yoki nomoddiy naf olish uchun noqonuniy foydalanish holatlaridir. Ushbu hujjatda korrupsiyaga qarshi siyosatning asosiy tamoyillari — qonuniylik, ochiqlik, tizimlilik, fuqarolar huquqlarining ustuvorligi, davlat va fuqarolik jamiyati institutlari o'rtasidagi hamkorlik, javobgarlikning muqarrarligi kabi mezonlar orqali belgilab berilgan.

Shuningdek, aholining huquqiy ongi va madaniyatini oshirish, korrupsiyani oldini olish, huquqbuzarliklarni aniqlab, ularning sabablari va sharoitlarini bartaraf etish choralari ham muhim yo'nalishlar sifatida ko'zda tutilgan.

Qonun doirasida korrupsiyaga qarshi kurashishda ishtirok etuvchi davlat idoralari — Bosh prokuratura,[3] Milliy xavfsizlik xizmati, Ichki ishlar, Adliya vazirliklari,[4] hamda Soliq va valyutaga oid jinoyatlar bo'yicha maxsus bo'limlar o'z vakolatlari doirasida faoliyat olib boradilar. Bu idoralar o'zaro muvofiqlikda

ishlaydi, nazorat mexanizmlarini kuchaytiradi va qonun ijrosini ta'minlaydi.

Korrupsiyaga qarshi kurashish samaradorligini oshirish maqsadida idoralararo komissiyalar tashkil etilgan. Ular respublika miqyosida hamda hududiy darajada faoliyat yuritadi. Bu komissiyalar davlat dasturlarini ishlab chiqish, jamoatchilik ishtirokini kuchaytirish, fuqarolarning huquqiy bilimlarini oshirishda muhim rol o'ynaydi.

Qonunda shuningdek fuqarolik jamiyati institutlari, OAV va jamoatchilik nazorati mexanizmlarining roli kuchaytirilgan. Bu tashkilotlarning faol ishtiroki jamiyatda adolat va halollik muhitini shakllantirishga xizmat qiladi.

Korrupsiyaning oldini olishga qaratilgan choralar qatorida davlat boshqaruvi, iqtisodiy rivojlanish, davlat xaridlari, manfaatlar to'qnashuvining oldini olish va bartaraf etish, shuningdek, normativ-huquqiy hujjatlar ustidan ekspertiza yuritish ishlari amalga oshiriladi.

Yana bir muhim jihat — tadbirkorlik subyektlari huquq va manfaatlarini himoya qilish masalasidir. Buning uchun byurokratik to'siqlarni bartaraf etish, litsenziya va ro'yxatga olish jarayonlarini soddalashtirish, nazorat tizimlarini takomillashtirish, noqonuniy aralashuvlarning oldini olish choralari ko'rilmogda.

Shuningdek, korrupsiyaga oid huquqbuzarliklar yuzasidan murojaatlar o'z vaqtida, xolisona va to'liq ko'rib chiqilishi kafolatlanadi. Bu boradagi zamonaviy usullar va mexanizmlardan foydalaniladi, axborot bergan shaxslarning huquqiy himoyasi qonun bilan mustahkamlanadi.

Davlat organlarining korrupsiyaga qarshi kurashish siyosatini shakllantirish va uni amalga oshirishdagi o'rni beqiyosdir. Ular nafaqat normativ-huquqiy bazani ishlab chiqish, balki uni to'g'ri tatbiq etish, ijro intizomini ta'minlash va jamiyatda halollik muhitini shakllantirishda ham muhim rol o'ynaydi. Quyida bu boradagi muhim jihatlar tahlil qilinadi:

1. Normativ-huquqiy asoslarning rivojlanishi

So'nggi yillarda korrupsiyaga qarshi kurashishga doir qonunchilik bazasi sezilarli darajada kengaydi. Xususan, "Korrupsiyaga qarshi kurashish to'g'risida"gi qonun, davlat xizmatchilarining odob-axloq kodekslari, manfaatlar to'qnashuvini

oldini olishga qaratilgan nizomlar ushbu siyosatning huquqiy poydevorini yaratdi. Bu hujjatlar korrupsiyaviy xavf-xatarlarga nisbatan tizimli yondashuvni shakllantirishga xizmat qilmoqda.

2. Davlat organlari o'rtasida muvofiqlashtirish va hamkorlik

Korrupsiyaga qarshi kurashish jarayonida turli davlat idoralari – prokuratura, ichki ishlar organlari, Davlat xavfsizlik xizmati, Korrupsiyaga qarshi kurashish agentligi va boshqalar – o'zaro hamkorlikda ishlashi muhim ahamiyatga ega. Biroq amaliyotda bu idoralar o'rtasida ba'zan vakolatlar bo'yicha ziddiyatlar, ma'lumot almashishdagi sustkashliklar va koordinatsiya yetishmasligi kuzatiladi. Bu esa siyosatning samaradorligiga salbiy ta'sir ko'rsatadi.

3. Tahliliy va monitoring tizimlarining ahamiyati

Davlat organlarining korrupsiyaga qarshi kurash strategiyasini ishlab chiqishda statistik tahlillar, xatarlarni baholash uslublari va monitoring tizimlari muhim vosita hisoblanadi. Ammo ba'zi hollarda mavjud tahlil uslublari zamonaviy ehtiyojlarga javob bermasligi, real xavflarni aniqlashga to'liq xizmat qilmasligi mumkin. Shuning uchun ilg'or texnologiyalar, sun'iy intellekt asosida monitoring mexanizmlarini joriy qilish zarur.

4. Jamoatchilik va fuqarolik jamiyatining ishtiroki

Korrupsiyaga qarshi siyosatni amalga oshirishda fuqarolik jamiyati institutlari – nodavlat notijorat tashkilotlari, OAV, blogerlar va jamoatchilik kengashlari – faol ishtirok etayotgani kuzatilmoqda. Ularning davlat organlari faoliyatini nazorat qilish, jamoatchilik fikrini shakllantirish va ochiqlikni ta'minlashdagi roli tobora ortib bormoqda. Bu esa davlat va jamiyat o'rtasidagi ishonchni mustahkamlashga xizmat qiladi.

5. Xalqaro tajribaning tatbiqi

Korrupsiyaga qarshi samarali siyosatni yuritishda xalqaro tashkilotlar (Transparency International,[5] GRECO,[6] UNODC[7] kabi) tavsiyalari va ilg'or tajribalarni milliy amaliyotga moslashtirish dolzarb vazifa hisoblanadi. Masalan, elektron hukumat, davlat xaridlarining ochiqligini ta'minlash, “benefitsial egalar”

haqidagi ma'lumotlarning ochiqqligi kabi yondashuvlar bir qancha davlatlarda ijobiy natija bergan.

- Davlat organlari tomonidan qabul qilinayotgan huquqiy va institutsional choralar korrupsiyaga qarshi siyosatning barqaror asosda shakllanishiga xizmat qilmoqda.
- Hamkorlik va koordinatsiyaning kuchaytirilishi, zamonaviy monitoring vositalari va fuqarolik jamiyatining faolligi bu siyosatning samaradorligini oshiradi.
- Xalqaro tajribaning lokal sharoitlarga moslashgan holda tatbiq etilishi davlat organlari ish faoliyatining shaffofligini ta'minlashga zamin yaratadi.

Davlat organlari tomonidan korrupsiyaga qarshi siyosatni ishlab chiqishda bir nechta prinsiplar asosida harakat qilinadi. Birinchidan, siyosat huquqiy asosga ega bo'lishi lozim. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining 58-moddasida belgilanishicha, fuqarolar korrupsiyaga qarshi kurashishda ishtirok etish huquqiga egadirlar.[8] Ikkinchidan, korrupsiyaga qarshi siyosat izchil, kompleks va strategik xarakterga ega bo'lishi kerak. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 29-iyundagi PF-6013-son Farmoni bilan tasdiqlangan "2020–2022-yillarda korrupsiyaga qarshi kurashish davlat dasturi" bu borada muhim hujjat hisoblanadi.[9] Mazkur Dasturda davlat idoralari zimmasiga monitoring, baholash va jamoatchilik ishtirokini ta'minlash vazifalari yuklangan.

Korrupsiyaga qarshi kurashish siyosatining asosiy yo'nalishlari

Korrupsiyaga qarshi kurash O'zbekiston uchun ustuvor vazifa hisoblanadi. Bu borada keng qamrovli islohotlar amalga oshirilmoqda. Quyida korrupsiyaga qarshi kurashish siyosatining asosiy yo'nalishlari keltirilgan:

- Huquqiy bazani takomillashtirish: Korrupsiyaga qarshi kurashishga oid qonunlar takomillashtirilmoqda, korrupsiyaviy xatti-harakatlar uchun javobgarlik kuchaytirilmoqda. O'zbekiston korrupsiyaga qarshi kurash bo'yicha xalqaro konvensiyalarga qo'shilgan va ularning qoidalarini milliy qonunchilikka

implementatsiya qilmoqda. Qonunlarning barcha uchun teng qo'llanilishini ta'minlash, qonunbuzilish holatlariga murosasiz munosabatda bo'lish.

➤ Davlat boshqaruvida shaffoflik va hisobdorlikni oshirish: Davlat xaridlarida ochiqlikni ta'minlash, tenderlar o'tkazish tartibini takomillashtirish, elektron tijoratni rivojlantirish. Davlat xizmatchilarining daromadlari va mulklarini deklaratsiya qilish tizimini joriy etish, ularning faoliyatini nazorat qilish. Davlat xizmatlarini elektron shaklga o'tkazish, byurokratik to'siqlarni bartaraf etish, xizmatlar ko'rsatishda shaffoflikni ta'minlash.

➤ Fuqarolik jamiyatining rolini kuchaytirish: Ommaviy axborot vositalarining korrupsiyaga oid materiallarni erkin yoritishini ta'minlash, jurnalistlarni himoya qilish. Korrupsiyaga qarshi kurashda nodavlat notijorat tashkilotlarining ishtirokini rag'batlantirish, ularga zarur sharoitlar yaratish. Aholining huquqiy bilimlarini oshirish, korrupsiyaga qarshi kurashishda ularning faol ishtirokini ta'minlash.

➤ Ta'lim va tarbiya tizimini takomillashtirish: Ta'lim muassasalarida korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha maxsus dasturlar joriy etish, yoshlarda halollik, adolatparvarlik va qonunlarga hurmat ruhini tarbiyalash. Davlat xizmatchilarining korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha bilim va ko'nikmalarini oshirish, ularni o'qitish va qayta tayyorlash.

➤ Huquqni muhofaza qiluvchi organlarning faoliyatini takomillashtirish: Korrupsiyaga qarshi kurashuvchi organlarning faoliyatiga aralashuvga yo'l qo'ymaslik, ularning mustaqilligini kafolatlash. Huquqni muhofaza qiluvchi organlar xodimlarining korrupsiyaviy xatti-harakatlari uchun javobgarligini kuchaytirish, ularning faoliyatini nazorat qilish. Korrupsiyaviy jinoyatlarni aniqlash va tergov qilishda zamonaviy texnologiyalardan foydalanish, elektron dalillarni to'plash va tahlil qilish imkoniyatlarini kengaytirish.

➤ Xalqaro hamkorlikni rivojlantirish: Korrupsiyaga qarshi kurash bo'yicha xalqaro tashkilotlar bilan hamkorlikni kengaytirish, ilg'or tajribalarni o'rganish va joriy etish. Chet el investitsiyalarini himoya qilish, investorlar uchun qulay sharoitlar yaratish, korrupsiyaviy xavflarni kamaytirish.

O'zbekistonda korrupsiyaga qarshi kurashish siyosati doimiy ravishda takomillashtirilib borilmoqda. Ushbu yo'nalishlarning samarali amalga oshirilishi mamlakatda korrupsiyani bartaraf etishga va jamiyatda adolat va qonun ustuvorligini ta'minlashga xizmat qiladi. Aholining huquqiy ongi va madaniyatini oshirish, shuningdek, jamiyatda korrupsiyaga nisbatan murosasiz munosabatni shakllantirish muhimdir. Bu, fuqarolarni korrupsiyaga qarshi kurashda faol ishtirok etishga undaydi. Davlat va jamiyat hayotining barcha sohalarida korrupsiyaning oldini olishga qaratilgan chora-tadbirlarni amalga oshirish zarur. Bu, korrupsiyaga oid huquqbuzarliklarni o'z vaqtida aniqlash va ularga chek qo'yish imkonini beradi. Korrupsiyaga oid huquqbuzarliklarni sodir etganlik uchun javobgarlikning muqarrarligini ta'minlash, shuningdek, ularning oqibatlarini bartaraf etish uchun zaruriy choralarni ko'rish lozim. Korrupsiyaga qarshi kurashish jarayonida ochiqlik va shaffoflikni ta'minlash, davlat organlarining faoliyatini jamoatchilikka ochiq qilish muhim ahamiyatga ega. Bu, fuqarolar ishonchini oshiradi va korrupsiyaga qarshi kurashda jamoatchilik ishtirokini kengaytiradi. Korrupsiyaga qarshi kurashish sohasidagi davlat siyosati davlat dasturlari va boshqa dasturlar asosida amalga oshirilishi mumkin. Ushbu dasturlar korrupsiyaning holati va tendensiyalaridan kelib chiqqan holda kompleks va tizimli chora-tadbirlar ko'rishni nazarda tutadi. Qo'shimcha fikrlar sifatida, korrupsiyaga qarshi kurashish siyosati faqat qonuniy asosda emas, balki jamiyatda korrupsiyaga nisbatan murosasiz munosabatni shakllantirish orqali ham amalga oshirilishi kerak. Bu jarayonlarda fuqarolik jamiyati institutlari va ommaviy axborot vositalarining roli juda muhimdir. Korrupsiyaga qarshi kurashishning samaradorligini oshirish uchun, davlat va fuqarolik jamiyati o'rtasida hamkorlikni kuchaytirish zarur.[10]

TAKLIFLAR

Yuqorida keltirilgan tahlillar asosida quyidagi takliflar ilgari suriladi: Har bir davlat organida alohida ichki antikorrupsiya strategiyasi ishlab chiqilishi kerak. Korrupsiyaviy xavflarni aniqlovchi doimiy audit tizimini joriy etish lozim. Jamoatchilik va fuqarolik jamiyati institutlarining roli oshirilishi zarur. Davlat

xizmatida rotatsiya tamoyilini kuchaytirish orqali mansabni suiiste'mol qilish xavfini kamaytirish mumkin. Har yili korrupsiyaga qarshi kurashish samaradorligini baholovchi reyting tizimi yaratilishi maqsadga muvofiq.

Korrupsiyaga qarshi kurashish bugungi kunda davlat boshqaruvi samaradorligini oshirish, jamiyatda adolat va ishonch muhitini shakllantirishda muhim omillardan biri hisoblanadi. Davlat organlari bu borada siyosatni ishlab chiqishdan tortib, uni hayotga tatbiq etishgacha bo'lgan barcha bosqichlarda asosiy rol ni bajaradi. Ularning faoliyati korrupsiyaga qarshi kompleks yondashuv, huquqiy asoslarning mustahkamligi, institutsional hamkorlik, monitoring tizimlarining rivoji va fuqarolik jamiyati bilan uzviy aloqadorlikka tayanishi lozim.

Tahlillar shuni ko'rsatadiki, korrupsiyani kamaytirishga qaratilgan strategiyalar faqatgina repressiv choralar emas, balki ochiqlik, hisobdorlik, texnologik yangiliklar va jamoatchilik ishtiroki orqali muvaffaqiyatga erishadi. Shuningdek, xalqaro tajribalarni o'rganish va ularni milliy sharoitga mos holda joriy etish ham ijobiy natijalar berishi mumkin.

Shu bois, korrupsiyaga qarshi kurashish siyosatini yanada takomillashtirish uchun quyidagilar muhim ahamiyatga ega:

- davlat idoralari o'rtasidagi hamkorlikni kuchaytirish,
- zamonaviy axborot texnologiyalarini joriy etish,
- davlat xizmatchilarining halollik va javobgarlik madaniyatini oshirish,
- fuqarolik jamiyati va ommaviy axborot vositalari bilan ochiq muloqot yuritish.

Aynan mana shu omillar orqali korrupsiyaga qarshi kurashishda yanada samarali, shaffof va uzoq muddatli yondashuvlar shakllantirilishi mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. United Nations Convention against Corruption (UNCAC), 2003.
<https://www.unodc.org/unodc/en/corruption/convention.html>
2. "Korrupsiyaga qarshi kurashish to'g'risida"gi Qonun. Qonunchilik palatasi tomonidan 2016-yil 24-noyabrda qabul qilingan, 2017-yil 4-yanvarda kuchga

kirgan.

<https://lex.uz/docs/3110963>

3. Bosh prokuratura huzuridagi Iqtisodiy jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti rasmiy sahifasi.

<https://prokuratura.uz>

4. O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi tomonidan e'lon qilingan: "Korrupsiyaga qarshi kurashishning asosiy yo'nalishlari". (Ma'lumotnomanoma, 2023-yil).

<https://www.minjust.uz>

5. Transparency International. Corruption Perceptions Index.

<https://www.transparency.org/en/cpi>

6. GRECO (Group of States against Corruption) – Council of Europe.

<https://www.coe.int/en/web/greco>

7. UNODC – United Nations Office on Drugs and Crime: Anti-Corruption.

<https://www.unodc.org/unodc/en/corruption/>

8. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. 1992-yil 8-dekabr.

<https://lex.uz/docs/100841>

9. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 29-iyundagi PF–6013-son Farmoni. "2020–2022-yillarda korrupsiyaga qarshi kurashish davlat dasturi to'g'risida".

<https://lex.uz/docs/4871029>

10. Korrupsiyaga qarshi kurashish agentligi rasmiy veb-sayti.

<https://anticorruption.uz>